

ETABLERINGSFRIHED OG FRI UDVEKSLING AF TJENESTEYDELSER

Etableringsfriheden og den frie udveksling af tjenesteydelser garanterer fri bevægelighed for virksomheder og erhvervsdrivende inden for EU. Der er høje forventninger til tjenesteydelsesdirektivet, eftersom dette direktiv har afgørende betydning for færdiggørelsen af det indre marked. Den seneste forskning viser, at værdien af de fordele, der er opnået i kraft af lovgivning, som Parlamentet har vedtaget på området fri udveksling af tjenesteydelser, herunder erhvervmæssige kvalifikationer og detailhandel, beløber sig til 236 mia. EUR om året. Disse fordele vil efter 2019 stige til 284 mia. EUR om året.

RETSGRUNDLAG

Artikel 26 (det indre marked), 49 til 55 (etableringsretten) og 56 til 62 (tjenesteydelser) i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

MÅL

Selvstændige, erhvervsdrivende eller juridiske personer som omhandlet i artikel 54 i TEUF, som driver lovlig virksomhed i én medlemsstat, kan i) udøve erhvervsvirksomhed på stabil og kontinuerlig vis i en anden medlemsstat (etableringsfrihed: artikel 49 i TEUF) eller ii) udbyde og levere tjenesteydelser i andre medlemsstater på midlertidig basis og i den forbindelse samtidig forblive i deres oprindelsesland (fri udveksling af tjenesteydelser: artikel 56 i TEUF). Dette indebærer eliminering af forskelsbehandling på grund af nationalitet og, hvis disse friheder skal anvendes effektivt, vedtagelse af foranstaltninger med henblik på at gøre det lettere at udøve dem, herunder harmonisering af nationale adgangsregler eller gensidig anerkendelse heraf ([2.1.6](#)).

RESULTATER

A. Traktatens bestemmelser om liberalisering

1. »Grundlæggende friheder«

Etableringsretten indebærer adgang til at optage og udøve selvstændig erhvervsvirksomhed samt til at oprette og lede virksomheder med en permanent aktivitet af stabil og kontinuerlig art på de vilkår, som i etableringslandets lovgivning er fastsat for landets egne borgere.

Fri udveksling af tjenesteydelser gælder for alle de ydelser, der normalt udføres mod betaling, for så vidt de ikke er omfattet af bestemmelserne vedrørende

den frie bevægelighed for varer, kapital og personer. Med henblik på at yde en sådan tjenesteydelse kan en tjenesteyder midlertidigt udøve sin virksomhed i den medlemsstat, hvor ydelsen præsteres, på samme vilkår, som den pågældende medlemsstat har fastsat for sine egne statsborgere.

2. Undtagelser

I henhold til TEUF er virksomhed, som er forbundet med udøvelse af offentlig myndighed, ikke omfattet af bestemmelserne om etableringsfrihed og fri udveksling af tjenesteydelser (artikel 51 i TEUF). Denne undtagelse begrænses dog af en restriktiv fortolkning: Undtagelser kan kun omfatte de specifikke aktiviteter og funktioner, som indebærer udøvelse af myndighed. Endvidere kan et helt erhverv kun udelukkes, hvis hele dets virksomhed vedrører udøvelse af offentlig myndighed, eller hvis den del, der vedrører udøvelse af offentlig myndighed, ikke kan adskilles fra den øvrige del. Undtagelser gør det muligt for medlemsstaterne at udelukke fabrikation af eller handel med krigsmateriel (artikel 346, stk. 1, litra b), i TEUF) og at bibeholde regler for fremmede statsborgere af hensyn til den offentlige orden, den offentlige sikkerhed eller den offentlige sundhed (artikel 52, stk. 1, i TEUF).

B. Tjenesteydelsesdirektivet — hen imod færdiggørelsen af det indre marked

Tjenesteydelsesdirektivet ([direktiv 2006/123/EF](#) om tjenesteydelser i det indre marked) styrker friheden til at levere tjenesteydelser inden for EU. Fristen for gennemførelsen af direktivet var den 28. december 2009. Direktivet er afgørende for færdiggørelsen af det indre marked, idet det indeholder enorme muligheder for at skabe fordele for forbrugerne og SMV'er. Formålet med det er at skabe et åbent indre marked for tjenesteydelser i EU og samtidig sikre kvaliteten af de tjenesteydelser, der leveres til forbrugerne. Fuldstændig gennemførelse af tjenesteydelsesdirektivet kan øge handlen med kommercielle tjenester med 45 % og de direkte udenlandske investeringer med 25 % og føre til en stigning i BNP på mellem 0,5 % og 1,5 %^[1]. Tjenesteydelsesdirektivet bidrager til administrativ og lovgivningsmæssig forenkling og modernisering. Dette opnås ikke blot gennem screening af eksisterende lovgivning og vedtagelse og ændring af relevant lovgivning, men også ved hjælp af langsigtede projekter (oprettelse af kvikskrænker og sikring af administrativt samarbejde). I forhold til den oprindelige frist er direktivets gennemførelse blevet væsentligt forsinket i en række medlemsstater. Dets heldige gennemførelse kræver et stadigt politisk engagement og bred støtte på europæisk, nationalt, regionalt og lokalt plan.

EUROPA-PARLAMENTETS ROLLE

Parlamentet har været medvirkende til at opnå en liberalisering af selvstændige erhvervsdrivendes aktiviteter. Det har sikret en streng afgrænsning af de aktiviteter, der kan forbeholdes statsborgere (f.eks. aktiviteter forbundet med udøvelse af offentlig myndighed). Det er også værd at nævne det passivitetssøgsmål mod Rådet, som Parlamentet anlagde ved Domstolen som følge af Rådets passivitet i relation til transportpolitik. Sagen, som blev anlagt i januar 1983, resulterede i en dom fra Domstolen ([dom af 22. maj 1985 i sag nr. 13/83](#)), hvori det statueredes, at Rådet havde undladt at gennemføre den frie udveksling af tjenesteydelser inden

---

[1] [Kommissionens meddelelse »Europa 2020«](#)

for international transport samt undladt at fastsætte de betingelser, under hvilke transportvirksomheder har adgang til at udføre interne transporter i en medlemsstat, hvor de ikke er hjemmehørende. Dette var i strid med traktaten. Rådet var derfor nødsaget til at vedtage den nødvendige lovgivning. I og med anvendelsen af den fælles beslutningsprocedure, som fastlagdes ved Maastrichttraktaten, og nu af dens efterfølger, den almindelige lovgivningsprocedure, på de fleste aspekter af etableringsfriheden og den frie udveksling af tjenesteydelser er Parlamentets rolle blevet stadig større.

Parlamentet spillede også en afgørende rolle i forbindelse med vedtagelsen af tjenesteydelsesdirektivet, og det følger nu nøje dets gennemførelse. Derudover lægger det pres på medlemsstaterne for at få dem til at opfylde deres forpligtelser i henhold til direktivet og sikre, at det gennemføres korrekt. Den 15. februar vedtog Parlamentet en [beslutning om gennemførelsen af tjenesteydelsesdirektivet](#)^[2], og den 25. oktober 2011 en [beslutning om den gensidige evalueringsproces i tjenesteydelsesdirektivet](#)^[3]. Efter forelæggelsen af Kommissionens meddelelse af 8. juni 2012 om gennemførelsen af tjenesteydelsesdirektivet udarbejdede Parlamentets Udvalg om det Indre marked og Forbrugerbeskyttelse en betænkning med titlen »Det indre marked for tjenesteydelser: status og næste skridt«, der blev vedtaget på plenarmødet den 11. september 2013^[4].

Den 7. februar 2013 vedtog Parlamentet også en beslutning med henstillinger til Kommissionen om forvaltningen af det indre marked^[5], hvori det fremhævede betydningen af servicesektoren som et nøgleområde for vækst, den grundlæggende betydning af fri udveksling af tjenesteydelser og fordelene ved en fuldstændig gennemførelse af tjenesteydelsesdirektivet.

Parlamentet har som en prioritet arbejdet på lovgivningsforslag vedrørende telekommunikationstjenester, såsom en forordning om elektronisk identifikation og tillidstjenester til brug for elektroniske transaktioner på det indre marked ([forordning \(EU\) nr. 910/2014](#)) og en forordning om foranstaltninger vedrørende EU's indre marked for elektronisk kommunikation med henblik på at opnå et "netforbundet europæisk område". Kommissionens forslag (COM(2013)0627) førte til vedtagelse af [forordning \(EU\) 2015/2120](#) af 25. november 2015 om foranstaltninger vedrørende adgang til det åbne internet (ændring af direktiv 2002/22/EF om forsyningspligt og brugerrettigheder i forbindelse med elektroniske kommunikationsnet og -tjenester). Det førte også til [forordning \(EU\) nr. 531/2012](#) af 13. juni 2012 om roaming på offentlige mobilkommunikationsnet i Unionen. Parlamentet har beskæftiget sig med finansielle tjenesteydelser på området for adgang til basale bankydelse^[6] og forbrugerkredit og realkredit ([direktiv 2011/0062/EU](#)) samt med pakkerejser og formidlede rejsearrangementer^[7]. [Realkreditdirektivet \(2014/17/EU\)](#) øger forbrugerbeskyttelsen gennem håndhævelse af reguleringsmæssige minimumskrav, som medlemsstaterne skal opfylde for at beskytte personer med kreditaftaler i forbindelse med fast ejendom, og ved at sikre, at forbrugerne får oplysninger og finansielt er i stand til at betale

---

[2][Direktiv 2006/123/EF](#)

[3][EUT C 131 E af 8.5.2013, s. 46](#)

[4][EUT C 93 af 9.3.2016, s. 84](#)

[5][EUT C 24 af 22.1.2016, s. 75](#)

[6][EUT C 349 E af 29.11.2013, s. 74](#)

[7][EUT C 378 af 9.11.2017, s. 610](#)

deres realkreditlån. Desuden tager [direktivet om markeder for finansielle instrumenter \(2014/65/EU\)](#) sigte på at sikre regulering og gennemsigtighed af de EU-omspændende finansielle markeder. Parlamentet beskæftigede sig også med lovgivning om innovative tjenesteydelser såsom indførelse af et køretøjsmonteret eCall-system^[8] og verifikation af gennemførelsen af [forsyningspligt-direktivet](#) og 112-alarmeret^[9]. Den 28. april 2015 vedtog Parlamentet at gøre eCall-teknologi obligatorisk i alle nye køretøjer efter april 2018.

Den seneste forskning viser, at værdien af de fordele, der er opnået i kraft af lovgivning, som Parlamentet har vedtaget på området fri udveksling af tjenesteydelser, herunder erhvervsmæssige kvalifikationer og detailhandel, beløber sig til 236 mia. EUR om året. Disse fordele vil efter 2019 stige til 284 mia. EUR om året på det område, der er omfattet af tjenesteydelsesdirektivet, 80 mia. EUR om året på området liberale tjenesteydelser og 20#mia.#EUR om året på området tjenesteydelser i forbindelse med offentlige indkøb^[10].

Der kan findes yderligere oplysninger i det for IMCO-udvalget udarbejdede studie [»EU Mapping: Overview of IMCO-related legislation«](#).

Mariusz Maciejewski / Christina Ratcliff / Andreea Dobrita
04/2019

---

[8]EUT C 285 af 29.8.2017, s. 568

[9]EUT C 33 E af 5.2.2013, s. 1

[10]Studie om »Contribution to Growth: The Single Market for Services. Delivering Economic Benefits for Citizens and Businesses« (2019), udarbejdet af Temaafdeling A efter anmodning fra IMCO-udvalget.

